

**lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif -
Set 1**

1-) İkinci misalde anlatılan ilk sahnede vahşi adam nerede neyi gözlemlemektedir? (12 kelime)
Büyük bir askerî

2-) Bir neferin hareketiyle daha büyük birliklerin de hareket etmesi neye delalet eder? (12 kelime)
Bireysel değil, üstten

3-) Cami örneğinde onun düştüğü yanlış anlamamanın dinî yönü nedir? (14 kelime)
İbadetteki uyumu Allah'ın

4-) Cemaatin namazdaki birlik içinde hareketini anlamakta hangi noktayı kaçırmaktadır? (12 kelime)
Dini hükümlerin ve

5-) Parçada inkârcı kişinin kâinata bakışı hangi bakımdan eleştirilmektedir? (15 kelime)
Dünyadaki ilahî düzeni,

6-) “Yalnız ilmî varlığı bulunan” ifadesi, tabiat anlayışına hangi sınırlamayı getirir? (13 kelime)
Böyle şeylerin tarif

7-) Metinde “tabiat” denilen şeyin hangi yanlışla etkin bir güç gibi gösterildiği anlatılmaktadır? (19 kelime)
Sadece ilimde yeri olan

8-) “Kanundur, kudret değildir” hükmü nasıl anlaşılmalıdır? (12 kelime)
Kural koyucu düzen

9-) Son cümlelerdeki karşılıklı kavramlar nasıl bir öğretim yöntemi işlevi görüyor? (11 kelime)
Karıştırılan iki

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc- kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif - Set 2

1-) İkinci misalde ordunun bir tek işaretle topluca davranması neyi göstermektedir? (10 kelime)
Ortada onları

2-) Vahşi kişinin “kumandanı ve kanunu” anlamaması, yorumunu nasıl bozmaktadır? (12 kelime)
Olayın idare boyutunu

3-) Cemaatin namazdaki hareketleri hangi tür birlikteliğin örneğidir? (10 kelime)
İnanç, emir

4-) Misaldeki vahşi kişinin hatası ile tabiatı yaratıcı sayan kişinin hatası arasında nasıl bir benzerlik vardır? (14 kelime)
İkisi de görünürdeki

5-) Maddî ip hayali ile tabiat fikri arasında nasıl bir analogi kurulmaktadır? (15 kelime)
İkisi de gerçekte

6-) Böyle bir yer değiştirme neden mantıksız kabul edilmektedir? (14 kelime)
Çünkü açıklama aracı

7-) Metne göre kuvvet neden bağımsız bir fail sayılamaz? (15 kelime)
Çünkü kuvvet, ilahî

8-) “Ahkâm” ile “hâkim” arasındaki ayrım nasıl özetlenebilir? (9 kelime)
Hükümler, yönetilen

9-) Parçanın sonuç kısmı, tabiatın hangi tür bir varlık olmadığını
kesinleştirir? (11 kelime)
Tabiatın bağımsız,

**lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif -
Set 3**

1-) Misaldeki askerî düzeni gören kişinin zihni, olayları açıklarken hangi sınıra takılmaktadır? (13 kelime)

Otorite, emir ve

2-) Kışladaki sahnede vahşi adamın düşüncesi hangi bilgi eksikliğinden doğmaktadır? (11 kelime)

Yönetim, disiplin

3-) Misalin ikinci bölümünde adam hangi mekâna giriyor ve orada ne görüyor? (12 kelime)

Büyük bir camiye

4-) Metin, maddî bağ düşüncesini niçin gülünç göstermektedir? (13 kelime)

Çünkü açıkça manevî

5-) İnkârcı kişinin yaptığı temel zihnî işlem nedir? (13 kelime)

Soyut ilahî kanunları

6-) Bu misal, kâinata tabiata dayalı inkâr gözüyle bakan kişi için nasıl uygulanmaktadır? (18 kelime)

Böyle bir kişi, âlemdeki

7-) Metinde tabiatın “perde” oluşu ne manaya gelir? (17 kelime)

Asıl etkileyen ve yaratanın

8-) “Mahluk perde” ifadesi tabiat hakkında hangi sınırı çizer? (9 kelime)
Onun yaratılmış

9-) Metnin ana fikrini kısa şekilde ifade ediniz. (15 kelime)
Kâinattaki düzeni açıklayan

**lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif -
Set 4**

1-) İkinci misaldeki ilk benzetmede askerlerin davranışlarında dikkat çeken temel özellik nedir? (11 kelime)
Hepsinin belli

2-) Askerî örnekte bir komutanın rolünü inkâr etmek kişiyi hangi yanlış sonuca sürüklüyor? (13 kelime)
Uyumlu hareketi açıklamak

3-) Şariat ve manevî düsturlar anlaşılmadığında nasıl bir yanlış sonuca gidilmektedir? (12 kelime)
Düzenin kaynağı manevî

4-) Metin, şeriati bu örnekte hangi yönüyle gündeme getirir? (15 kelime)
İnsanların ibadet hayatını

5-) İnkârcı kişi, ilahî kudretin yerine neyi koymaktadır? (13 kelime)
Sadece kural ve

6-) Tabiat anlayışında geçen en temel karışıklık nedir? (11 kelime)
Düzeni tarif

7-) Son paragraftaki “nakış ile nakkâş” ayrımı hangi mesajı taşır? (12 kelime)
Ortaya çıkan güzellik

8-) “Kanun” ile “kàdir” arasındaki fark nedir? (11 kelime)
Kanun nasıl

9-) Bu pasajdan çıkarılan inanç bakımından temel ders nedir? (11 kelime)
Sebeplere ve

**lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif -
Set 5**

1-) İkinci misalde neden önce kışla, sonra cami örneği verilmektedir?
(20 kelime)

Hem toplumsal düzende hem ibadette

2-) Askerlerin uyumlu davranışlarını açıklamak için nasıl bir hayale
başvurmaktadır? (7 kelime)

Onların

3-) Cami örneğinde insanları birlikte hareket ettiren asıl unsur nedir? (9
kelime)

Ortak iman,

4-) Kâinatın “muntazam bir mescid” olarak anılması neyi çağrıştırır? (17
kelime)

Varlık âleminin yalnız işleyen

5-) Metne göre bu iki sahnedeki ortak hata nedir? (12 kelime)

Manevî kanunları ve

6-) Tabiata “icad” vermek neden yanlış görülmektedir? (11 kelime)

Çünkü yaratma,

7-) Tabiatın “Şâri” olamayacağı söylenirken ne kastedilmektedir? (15
kelime)

Doğadaki düzenin kaynağı

8-) Son bölümde tabiatın gerçek konumu nasıl özetlenmektedir? (18 kelime)

Tabiat olsa olsa yapılmış

9-) Bu bölüm, tabiatçılığa karşı hangi temel düşünceyi savunur? (11 kelime)

Âlemdeki işleyişin

**lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif -
Set 6**

1-) İkinci misalde anlatılan vahşi adamın bakış açısını belirleyen temel özellik nedir? (13 kelime)
Görünen olayların arkasındaki

2-) Cuma namazındaki cemaat örneği niçin özellikle verilmiştir? (11 kelime)
İnsanların ortak

3-) Cami örneğinde tek sesle hareket eden topluluk neyin örneği olarak sunulmaktadır? (12 kelime)
Manevî rehberlik altında

4-) Metin, kâinat için neden hem askerî hem ibadetle ilgili benzetmeler kuruyor olabilir? (17 kelime)
Kâinatta hem düzenli sevk

5-) “Kanunları maddî birer varlık gibi düşünmek” ifadesi neyi eleştirmektedir? (13 kelime)
Soyut ve ilme

6-) Metne göre tabiatı bağımsız güç saymak neden daha ağır bir sapma olarak nitelenmektedir? (18 kelime)
Çünkü bu, sadece bir

7-) “Sanat olabilir, sanatkâr olamaz” sözü nasıl yorumlanmalıdır? (16 kelime)
Bir şeyin düzenli ve

8-) Parçanın sonunda peş peşe verilen karşılaştırmaların amacı nedir?
(12 kelime)

Tabiatın ancak sonuç,

9-) Parçanın bütününden hareketle, öğrenci seviyesinde bir cümleyle
nasıl sonuç çıkarılır? (14 kelime)

Düzenin varlığı, düzenin

CEVAP ANAHTARI

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc- kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif - Set 1 - CEVAPLAR

1-) İkinci misalde anlatılan ilk sahnede vahşi adam nerede neyi gözlemlemektedir?

Büyük bir askerî mekâna girip düzenli bir ordunun birlikte yaptığı hareketleri seyretmektedir.

2-) Bir neferin hareketiyle daha büyük birliklerin de hareket etmesi neye delalet eder?

Bireysel değil, üstten gelen ortak bir sevk ve komuta sistemine delalet eder.

3-) Cami örneğinde onun düştüğü yanlış anlamamanın dinî yönü nedir? İbadetdeki uyumu Allah'ın emri ve şeriatın tesiriyle değil, maddî bir zorlama ile açıklamaya çalışmasıdır.

4-) Cemaatin namazdaki birlik içinde hareketini anlamakta hangi noktayı kaçırmaktadır?

Dini hükümlerin ve manevî emirlerin insanları ortak bir düzene sevk ettiğini anlayamamaktadır.

5-) Parçada inkârcı kişinin kâinata bakışı hangi bakımdan eleştirilmektedir?

Dünyadaki ilahî düzeni, gerçek anlamda varlığı ve kudreti olmayan soyut kanunlara havale ettiği için eleştirilmektedir.

6-) “Yalnız ilmî varlığı bulunan” ifadesi, tabiat anlayışına hangi sınırlamayı getirir?

Böyle şeylerin tarif ve açıklama değeri olabileceğini, fakat bağımsız etkin varlık sayılamayacağını gösterir.

7-) Metinde “tabiat” denilen şeyin hangi yanlışla etkin bir güç gibi gösterildiği anlatılmaktadır?

Sadece ilimde yeri olan kurallar, sanki dış dünyada kendi başına var olan ve iş yapan varlıklar gibi kabul edilmektedir.

8-) “Kanundur, kudret değildir” hükmü nasıl anlaşılmalıdır?

Kural koyucu düzen açıklanabilir; fakat o kuralın kendisi fiilen varlık ortaya çıkaramaz.

9-) Son cümlelerdeki karşılıklı kavramlar nasıl bir öğretim yöntemi işlevi görüyor?

Karıştırılan iki farklı mertebeyi net biçimde ayırarak zihni berraklaştırma işlevi görüyor.

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc- kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif - Set 2 - CEVAPLAR

1-) İkinci misalde ordunun bir tek işaretle topluca davranması neyi göstermektedir?

Ortada onları yöneten merkezi bir emir ve düzen bulunduğunu göstermektedir.

2-) Vahşi kişinin “kumandanı ve kanunu” anlamaması, yorumunu nasıl bozmaktadır?

Olayın idare boyutunu göremediği için gerçek sebebi bırakıp hayalî bir sebep uydurmaktadır.

3-) Cemaatin namazdaki hareketleri hangi tür birlikteliğin örneğidir? İnanç, emir ve ibadet şuuru etrafında oluşan manevî birlikteliğin örneğidir.

4-) Misaldeki vahşi kişinin hatası ile tabiatı yaratıcı sayan kişinin hatası arasında nasıl bir benzerlik vardır?

İkisi de görünürdeki düzenin arkasındaki irade ve kanunu görmeyip, etkisiz araçlara gerçek güç yüklemektedir.

5-) Maddî ip hayali ile tabiat fikri arasında nasıl bir analogi kurulmaktadır?

İkisi de gerçekte iş yapmayan bir şeyi, düzenin asıl faili gibi göstermeye çalışan yanlış açıklamalardır.

6-) Böyle bir yer değiştirme neden mantıksız kabul edilmektedir?

Çünkü açıklama aracı olan şeyleri, fiilen var eden özne yerine koymak kategorik bir hatadır.

7-) Metne göre kuvvet neden bağımsız bir fail sayılamaz?

Çünkü kuvvet, ilahî kudretin bir yansımasıdır; kendine ait şuurlu ve bağımsız bir icra makamı değildir.

8-) “Ahkâm” ile “hâkim” arasındaki ayrım nasıl özetlenebilir?

Hükümler, yönetilen sistemi açıklar; fakat bizzat yöneten makam olamaz.

9-) Parçanın sonuç kısmı, tabiatın hangi tür bir varlık olmadığını kesinleştirir?

Tabiatın bağımsız, yaratıcı, hükmedici ve kudret sahibi bir fail olmadığını kesinleştirir.

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc- kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif - Set 3 - CEVAPLAR

1-) Misaldeki askerî düzeni gören kişinin zihni, olayları açıklarken hangi sınıra takılmaktadır?

Otorite, emir ve kanun fikrini kabul etmediği için sadece kaba maddî açıklamalarla yetinmektedir.

2-) Kışladaki sahnede vahşi adamın düşüncesi hangi bilgi eksikliğinden doğmaktadır?

Yönetim, disiplin ve emrin insan topluluklarını nasıl sevk ettiğini bilmemesinden doğmaktadır.

3-) Misalin ikinci bölümünde adam hangi mekâna giriyor ve orada ne görüyor?

Büyük bir camiye giriyor; cemaatin tek bir sesle birlikte hareket ettiğini görüyor.

4-) Metin, maddî bağ düşüncesini niçin gülünç göstermektedir?

Çünkü açıkça manevî ve bilinçli bir itaati, şuursuz fiziksel zorlamaya indirgemek akla aykırıdır.

5-) İnkârcı kişinin yaptığı temel zihnî işlem nedir?

Soyut ilahî kanunları somut ve bağımsız varlıklarmış gibi düşünerek onlara yaratıcı rol vermektedir.

6-) Bu misal, kâinata tabiata dayalı inkâr gözüyle bakan kişi için nasıl uygulanmaktadır?

Böyle bir kişi, âlemdaki düzeni Allah'ın hikmetli kanunlarıyla açıklamak yerine, bu kanunları maddî ve bağımsız şeyler gibi düşünmektedir.

7-) Metinde tabiatın “perde” oluşu ne manaya gelir?

Asıl etkileyen ve yaratanın başka olduğunu, tabiatın ise ancak görünen tarafta bir vasıta gibi düşünülebileceğini ifade eder.

8-) “Mahluk perde” ifadesi tabiat hakkında hangi sınırı çizer?

Onun yaratılmış olduğunu, bu sebeple yaratıcı makamına çıkarılamayacağını bildirir.

9-) Metnin ana fikrini kısa şekilde ifade ediniz.

Kâinattaki düzeni açıklayan şey kör ve bağımsız tabiat değil; ilim, irade ve kudret sahibi Yaratıcıdır.

**lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-
kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif -
Set 4 - CEVAPLAR**

1-) İkinci misaldeki ilk benzetmede askerlerin davranışlarında dikkat çeken temel özellik nedir?

Hepsinin belli bir düzen içinde, ortak emirle uyumlu biçimde hareket etmesidir.

2-) Askerî örnekte bir komutanın rolünü inkâr etmek kişiyi hangi yanlış sonuca sürüklüyor?

Uyumlu hareketi açıklamak için gerçek dışı bağlar ve zorlayıcı maddî araçlar tasarlamaya sürüklüyor.

3-) Şeriat ve manevî düsturlar anlaşılmadığında nasıl bir yanlış sonuca gidilmektedir?

Düzenin kaynağı manevî emirler değil de dıştan zorlayan maddî şeylermiş gibi düşünülmektedir.

4-) Metin, şeriati bu örnekte hangi yönüyle gündeme getirir?

İnsanların ibadet hayatını yönlendiren, maddî olmayan ama etkili ilahî ölçüler bütünü olması yönüyle gündeme getirir.

5-) İnkârcı kişi, ilahî kudretin yerine neyi koymaktadır?

Sadece kural ve tarif düzeyinde olan kanunları ve tabiat adını verdiği kavramı koymaktadır.

6-) Tabiat anlayışında geçen en temel karışıklık nedir?

Düzeni tarif eden şey ile o düzeni kuran kudreti birbirine karıştırmaktır.

7-) Son paragraftaki “nakış ile nakkâş” ayrımı hangi mesajı taşır?

Ortaya çıkan güzellik ve düzenin, onu meydana getiren sanatkârın yerine geçemeyeceğini anlatır.

8-) “Kanun” ile “kâdir” arasındaki fark nedir?

Kanun nasıl işlediğini bildirir; kâdir ise gerçekten yapan ve ortaya çıkarandır.

9-) Bu pasajdan çıkarılan inanç bakımından temel ders nedir?

Sebeplere ve tabiata takılıp kalmadan, varlıkların ardındaki ilahî rububiyeti görmek gerekir.

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc- kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif - Set 5 - CEVAPLAR

1-) İkinci misalde neden önce kışla, sonra cami örneği verilmektedir? Hem toplumsal düzende hem ibadette ortak hareketin görünür olduğunu ve ikisinin de üst bir emirle açıklanması gerektiğini göstermek için verilmektedir.

2-) Askerlerin uyumlu davranışlarını açıklamak için nasıl bir hayale başvurmaktadır?

Onların görünmez maddî bağlarla birbirine tutturulduğunu sanmaktadır.

3-) Cami örneğinde insanları birlikte hareket ettiren asıl unsur nedir? Ortak iman, ibadet düzeni ve emre dayalı manevî yöneliştir.

4-) Kâinatın “muntazam bir mescid” olarak anılması neyi çağırıştır? Varlık âleminin yalnız işleyen bir sistem değil, aynı zamanda ilahî kudreti gösteren bir kulluk sahnesi olduğunu çağırıştır.

5-) Metne göre bu iki sahnedeki ortak hata nedir?

Manevî kanunları ve emri bırakıp olayı sırf maddî bir sebeple açıklamaya kalkışmaktır.

6-) Tabiata “icad” vermek neden yanlış görülmektedir?

Çünkü yaratma, bilgiyle tarif edilen kuralların değil; kudret sahibi failin işidir.

7-) Tabiatın “Şâri” olamayacağı söylenirken ne kastedilmektedir?

Doğadaki düzenin kaynağı sayılan şeyin, o düzeni koyan irade ve hüküm sahibi merci olamayacağı kastedilmektedir.

8-) Son bölümde tabiatın gerçek konumu nasıl özetlenmektedir?

Tabiat olsa olsa yapılmış bir eser, bir düzen, bir perde veya bir kuraldır; yaratıcı ve hükmedici merci olamaz.

9-) Bu bölüm, tabiatçılığa karşı hangi temel düşünceyi savunur?

Âlemdeki işleyişin kör maddeden değil, ilahî hikmet ve kudretten kaynaklandığını savunur.

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc- kislamescid-ip-hayali-tabiatin-mahiyetini-reddeden-tarif - Set 6 - CEVAPLAR

1-) İkinci misalde anlatılan vahşî adamın bakış açısını belirleyen temel özellik nedir?

Görünen olayların arkasındaki manevî düzeni reddedip her şeyi kaba maddî sebeplerle açıklamaya çalışmasıdır.

2-) Cuma namazındaki cemaat örneği niçin özellikle verilmiştir? İnsanların ortak bir manevi emirle uyum içinde davranabildiğini göstermek için verilmiştir.

3-) Cami örneğinde tek sesle hareket eden topluluk neyin örneği olarak sunulmaktadır?

Manevî rehberlik altında gerçekleşen bilinçli ve düzenli toplu davranışın örneği olarak sunulmaktadır.

4-) Metin, kâinat için neden hem askerî hem ibadetle ilgili benzetmeler kuruyor olabilir?

Kâinatta hem düzenli sevk ve idarenin hem de ilahî hikmete bağlı bir düzenin bulunduğunu göstermek için olabilir.

5-) “Kanunları maddî birer varlık gibi düşünmek” ifadesi neyi eleştirmektedir?

Soyut ve ilme dayalı ilkeleri, kendi başına iş yapan somut nesnelere çevirmeyi eleştirmektedir.

6-) Metne göre tabiatı bağımsız güç saymak neden daha ağır bir sapma olarak nitelenmektedir?

Çünkü bu, sadece bir örneği yanlış anlamak değil; bütün kâinatın işleyişinde ilahî kudreti perdeleyip soyut şeylere yaratma vermektir.

7-) “Sanat olabilir, sanatkâr olamaz” sözü nasıl yorumlanmalıdır?

Bir şeyin düzenli ve güzel oluşu, onun kendi kendini yapan güç olduğunu göstermez; onu yapanı gösterir.

8-) Parçanın sonunda peş peşe verilen karşılaştırmaların amacı nedir?

Tabiatın ancak sonuç, düzen veya araç olabileceğini; asla yaratıcı makamına çıkarılamayacağını kesinleştirmektedir.

9-) Parçanın bütününden hareketle, öğrenci seviyesinde bir cümleyle nasıl sonuç çıkarılır?

Düzenin varlığı, düzenin kendi kendini kurduğunu değil; onu kuran

hikmet sahibi bir Rabb'i gösterir.